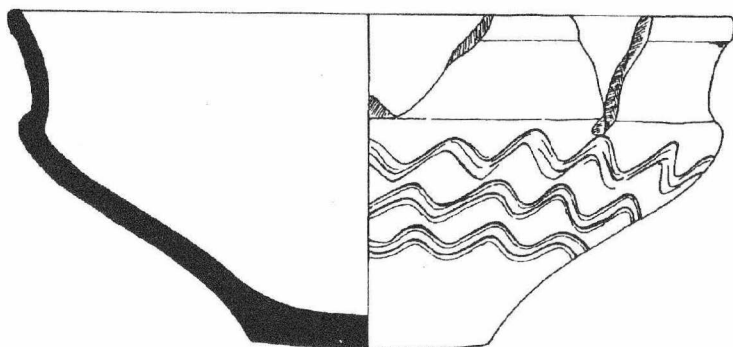

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

BRNO 1993

um zwei Protoúněticer Bestattungen, in Grab Nr. 7 um die Superposition eines Úněticer und Protoúněticer Begräbnisses. Ein goldener Ring aus dem erwähnten Grab Nr. 7 repräsentiert das zweite Exemplar im Inhalt der mährischen Protoúněticer Kultur.

Die bisherigen Grabungsergebnisse in Moravská Nová Ves sind insofern bedeutend, daß man mit einer Fortsetzung auch im nächsten Jahr rechnet.

HROMADNÝ HROB ZE STARŠÍ DOBY BRONZOVÉ V TĚŠETICÍCH-KYJOVICÍCH (okr. Znojmo)

MARTA DOČKALOVÁ, Moravské zemské muzeum Brno
ELIŠKA KAZDOVÁ, filozof. fak. Masarykovy univerzity Brno
PAVEL KOŠTUŘÍK, filozof. fak. Masarykovy univerzity Brno
(Tab. 5-7, 21, 22)

Ve východní polovině sektoru A4 byl objeven mezi neolitickými sídlištními objekty hromadný hrob H16. Lidské a zvířecí kosterní pozůstatky byly uloženy v sídlištní jámě č. 387, která měla zúžené hrdlo, pod nímž se do stran klenuly stěny zakončené v hloubce 195 cm rovným dnem (tab. 5). Vnější průměr jámy při povrchu - 154 cm; vnitřní zúžený průměr 140 cm; maximální průměr u dna jámy 265 cm.

V hloubce 60 cm se objevily přibližně uprostřed zásobnice větší kameny nepravidelného tvaru, jejichž shluk pokračoval až do 85 cm. Těsně u jednoho z kamenů se našla psí lebka s otevřenou tlamou a postupně se odkrývaly další části psiho těla, které leželo v přirozené poloze na pravém boku. Přibližně ve stejné úrovni výplně, tj. mezi 70 až 80 cm, byly objeveny každý zvlášť dva válcovité korálky.

V horní části výplně, tj. do 60 cm, převažovaly v sybkém jedolitém zásypu hnědé barvy střepy lineární keramiky (tab. 6) a ulity šneků. V hloubce 87 cm se našel první výraznější zlomek keramiky patřící do doby bronzové. Fragmenty lineární i mladší postneolitické keramiky byly různě rozptýleny mezi kostmi a většími kameny, z nichž jeden ležel na končetinách lidského jedince. Nade dnem jámy, v hloubce 120-140 cm nálezů keramiky ubylo. Byla zde však zjištěna v JV části jámy celá hrncovitá nádoba, postavená dnem vzhůru. Byla umístěna mezi lebkou prasete, dvěma kameny a lidskými kosterními pozůstatky (tab. 21:2, 22:1). Částečně deformovaná nádoba je podle předběžné klasifikace běžným typem ve starší době bronzové (tab. 7). Hrncík byl vyplněn hnědožlutou hlínou, podobnou spraši, v níž se našlo pět velmi drobných kostí z nemluvněte, nepatrný zlomek keramiky, malá plochá šnečí ulita, dvě třísky kostí, několik kaménků a černé zuhelnatělé kousky odpadávající od stěn hrnce. Z vnitřku nádoby pochází také myščí zub a několik žmolkovitých hrudek s vlasově tenkými vlákénky.

V severní polovině jámy se našel při dně dospělý jedinec KH I ve skrčené poloze, ležící zčásti na pravém boku. Podle předběžného antropologického určení jde o ženu asi 25 let starou, která měla na krku a na hrudi ozdoby z početných korálků několika typů a variant (tab. 22:2). Horní partie KH I byla vyzvednuta vcelku a rozebírání korálků se dělo postupně s podrobnou dokumentací v laboratorních podmínkách. Určení suroviny, z níž byly ozdoby zhotoveny, se ujal dr. I. Mrázek.

Kromě toho se v jámě našly pozůstatky dalších tří jedinců: KH II patří dívce ve věku 17 let, která ležela na břiše, obličejem dolů. KH III náleží chlapci ve věku 13-14 let. KH IV označuje po obvodu jámy roztroušené části lebky a dlouhé kosti pocházející z novorozence starého 2-3 měsíce. K uvedenému jedinci patří žebra nalezená uvnitř nádoby, jak bylo zmíněno výše. Podrobné antropologické vyhodnocení včetně detailního rozboru nálezové situace se připravuje ve speciální studii.

Pro datování hromadného hrobu H 16 je rozhodující nález hrncovité nádoby (tab. 7), která je příznačná pro starší dobu bronzovou. Rozptýlené fragmenty lineární keramiky pocházejí pravděpodobně z okolních staroneolitických objektů.

Ein Massengrab aus der älteren Bronzezeit in Těšetice-Kyjovice (Bez. Znojmo). Im Jahre 1991 wurde im Ostabschnitt des Sektors A4, woeine Besiedlung mit Linearbandkeramik überwiegt, ein Massengrabfund in einer Vorratsgrube entdeckt (Taf. 5). Das Grab H16 enthält Knochenüberreste

von vier Personen: KH I - Frau mit Perlen geschmückt, Alter 25 Jahre; KH II - Mädchen im Alter von 17 Jahren, am Bauche, mit dem Gesicht nach unten liegend; KH III - Knabe im Alter von 13-14 Jahren; KH IV - neugeborenes 2-3 Monate altes Kind, dessen Überreste am Grubenumfang verstreut waren. Zu diesem Individuum gehören die im Inneren des Gefäßes gefundenen Rippen (Taf. 7; 21:2). Im Kollektivgrab fand man ferner ein in natürlicher Lage liegendes Hundeskelett (Taf. 22:1) und zahlreiche Schweineknochen, die am Grubenboden, jedoch am meisten in der Umgebung des Frauenskelettes verstreut waren (KH I). Für die Datierung des Grabkomplexes aus der älteren Bronzezeit ist die Anwesenheit des charakteristischen Gefäßes ausschlaggebend, das absichtlich mit dem Boden nach oben und zwischen den menschlichen sowie tierischen Überresten eingeklemmt beigesetzt worden war. Die in der Grubenaufschüttung gefundenen Linearkeramik-Bruchstücke (Taf. 6) stammen aus den umliegenden altneolithischen Objekten.

ZÁCHRANNÁ AKCE V MIKULOVĚ-MUŠLOVĚ (okr. Břeclav)

JAROSLAV PEŠKA, Regionální muzeum Mikulov
EVŽENIE KLANICOVÁ, Regionální muzeum Mikulov

Těžbou písku na známé lokalitě "Pod Mušlovem", v prostoru určeném na mapě 1:10 000 list 34-23-06 Mikulov souřadnicemi 110 mm od Z s. č. a 65 mm od J s. č., byly narušovány archeologické objekty. Archeology Regionálního muzea v Mikulově na situaci upozornil pracovník AÚ ČSAV Brno PhDr. J. Svoboda, CSc. Menším záchranným výzkumem byly prozkoumány 4 zčásti již zničené zahlobené objekty - věteřovské jámy konického tvaru, obsahující značné množství keramiky, včetně typických koflíků a soudkovitých hrnků, dále zvířecí kosti, škeble, zlomky mazanice a parohové nástroje. V těžební stěně byly zjištěny nejméně dva další objekty.

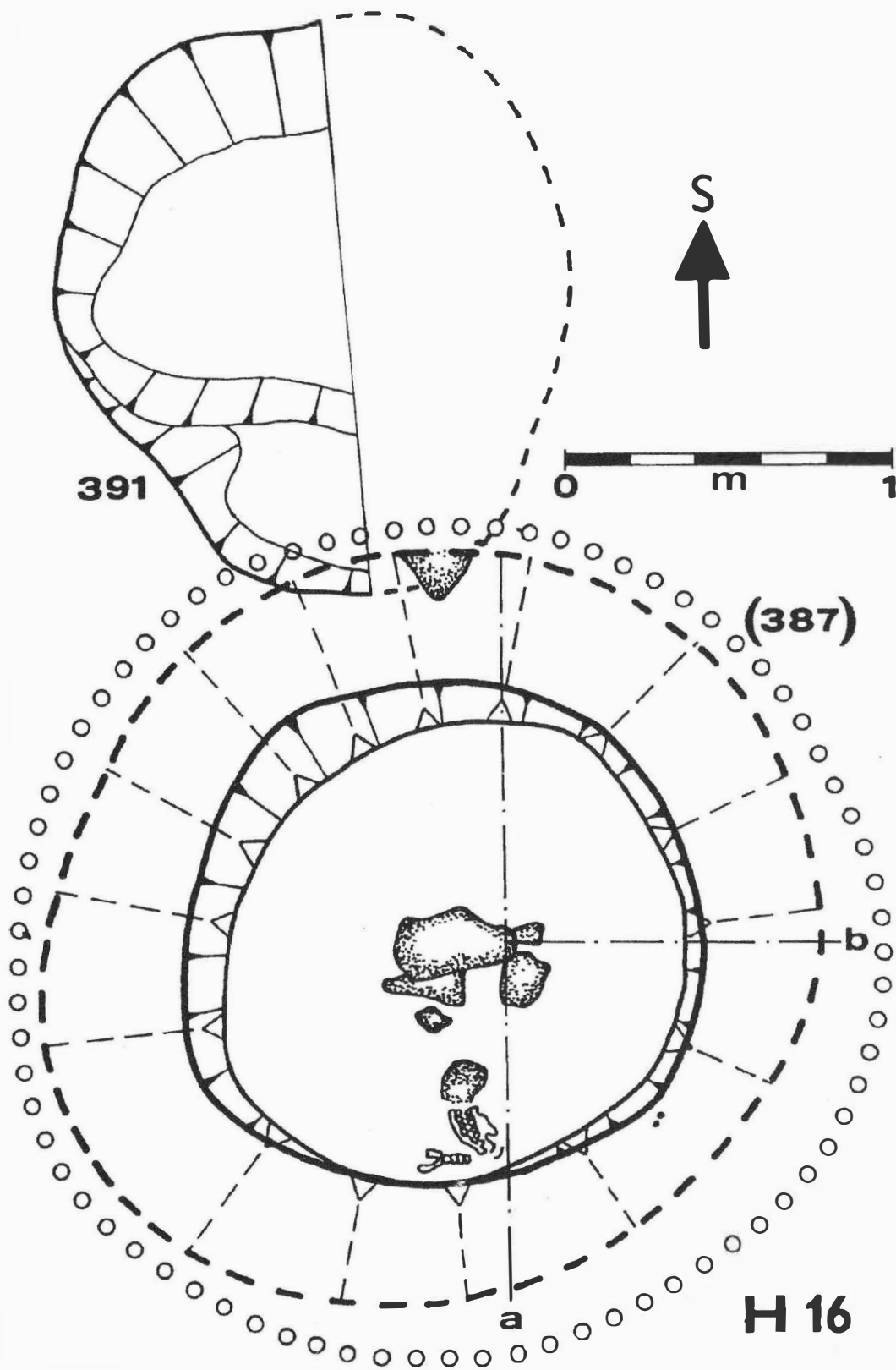
Rettungsaktion in Mikulov-Mušlov (Bez. Břeclav). Auf der Lokalität "Pod Mušlovem" wurden beim Sandfördern archäologische Objekte zerstört. Es konnten 4 teilweise vernichtete eingetiefte konische Siedlungsobjekte der Věteřover Kultur mit einer Menge an Keramik, Knöpfen und weiteren Funden festgestellt werden. In der Förderungswand hoben sich minimal 2 weitere Objekte ab.

ŠESTNÁCTÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH (okr. Znojmo)

STANISLAV STUHLÍK, Archeologický ústav ČSAV Brno

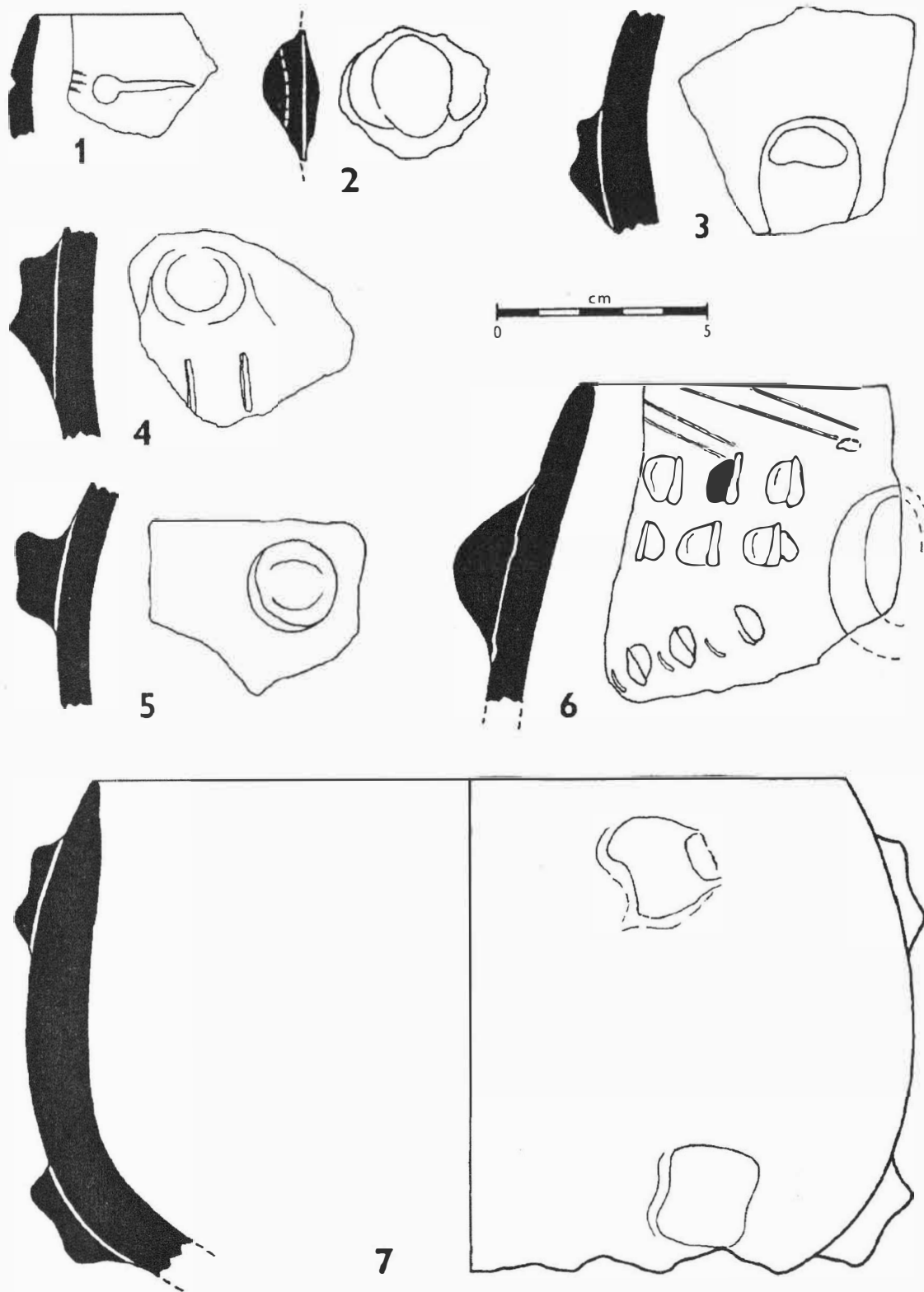
V červenci a srpnu 1991 pokračoval systematický výzkum mohylového pohřebiště v Boroticích na Znojemsku šestnáctou sezónou (viz PV 1976-1990). Terénní práce se v tomto roce soustředily na 2 objekty, středně velkou mohylu č. 14 a zcela malou mohylu č. 38, které se rozkládají v severní části mohylníku. Po této sezóně je na pohřebišti v Boroticích prozkoumáno celkem 22 objektů a z celkového počtu 28 mohyl (STUHLÍK 1990, obr. 7) zůstává k průzkumu posledních 6. Je třeba ovšem upozornit na to, že při odkryvu "mohyly č. 37" (STUHLÍK 1992) se ukázalo, že jde o přírodní útvar, takže skutečných mohyl bylo prozkoumáno 21. Při srovnání s plánem V. Podborského, který zaměřil celkem 37 mohyl (PODBORSKÝ 1963), by jich přirozeně zůstalo podstatně více.

Mohyla č. 14 je poměrně velký, velmi dobře patrný objekt kruhového tvaru o průměru přibližně 16 m a výšce 90 cm. Ve středové části sejevila nevýrazná prohlubeň o průměru přibližně 2 m. Při odkryvu pláště nebyl zjištěn žádný pohřeb a pouze ve středové části mohyly v hl. 25 a 40 cm se narazilo na 2 skupiny dislokovaných lidských kostí. Při rozebírání křížového kontrolního bloku ve středu mohyly přibližně pod prohlubní se ve šterkovém podloží vyrýsovala hrobová jáma vyplněná černou humusovitou hlínou. V hrobové jámě o rozměrech 218x105 až 128 cm byly rozházeny zbytky tří lidských koster, přičemž nejvíce kostí se našlo na dně v hloubce 114 cm od povrchu mohyly. Druhotný zásah do mohyly se nepodařilo v terénu rozpoznat, avšak situace nasvědčuje, že hrob byl vyloupen. Z milodarů zůstaly zachovány pouze 2 džbány, z nichž menší ležel ve střepch na dně

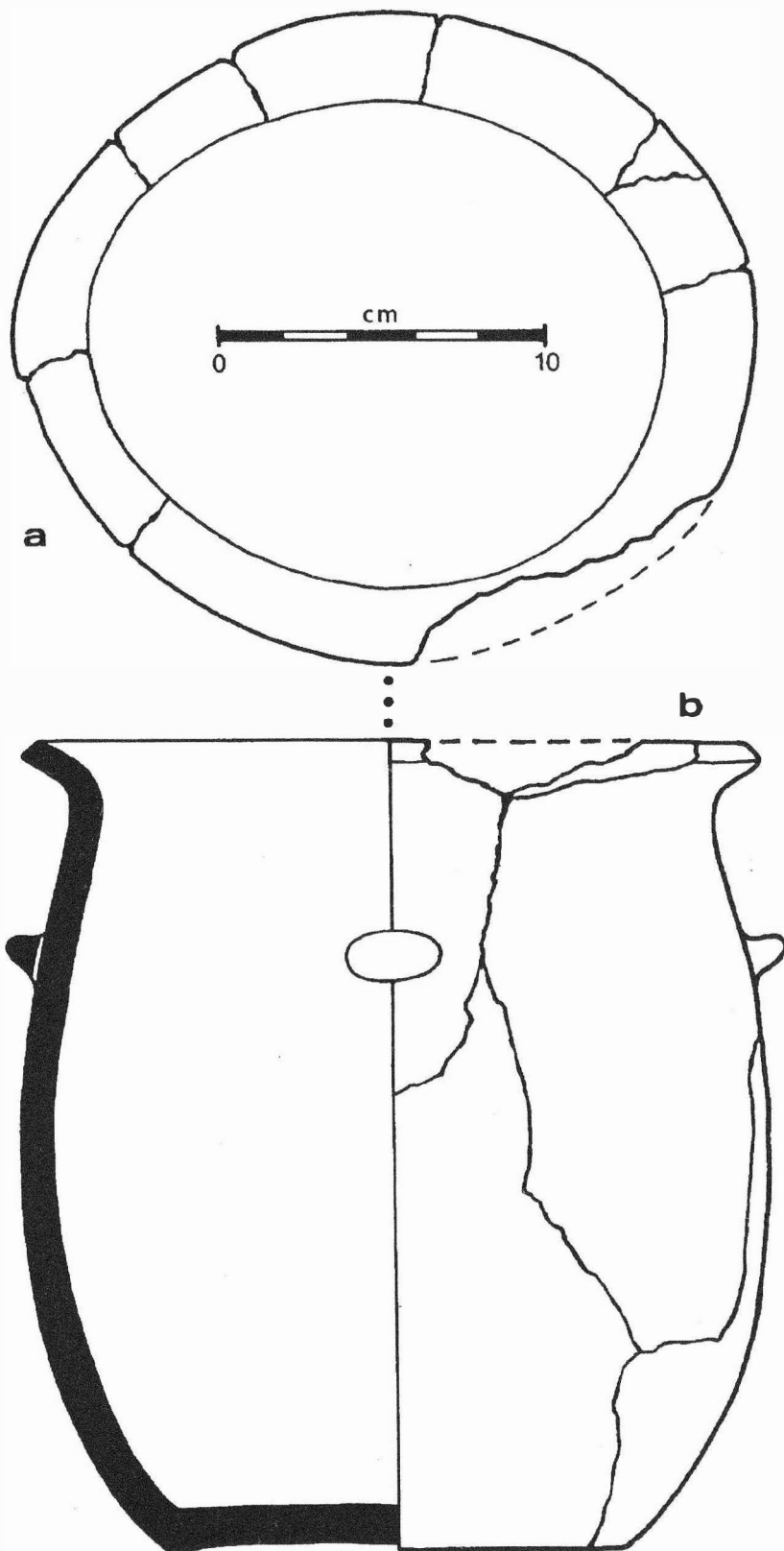
Tab. 5. Těšetice-Kyjovice (okr. Znojmo). Hromadný hrob H 16 ze starší doby bronzové.

Dočkalová-Kazdová-Košťurík, Hromadný hrob...str. 54

Tab. 6. Těšetice-Kyjovice (okr. Znojmo). Výběr nálezů z hromadného hrobu H 16.

Dočkalová-Kazdová-Košťurík, Hromadný hrob...str. 54

Tab. 7. Těšetice-Kyjovice (okr. Znojmo). Nádoba z hrobu H 16.

Dočkalová-Kazdová-Koštuřík, Hromadný hrob...str. 54

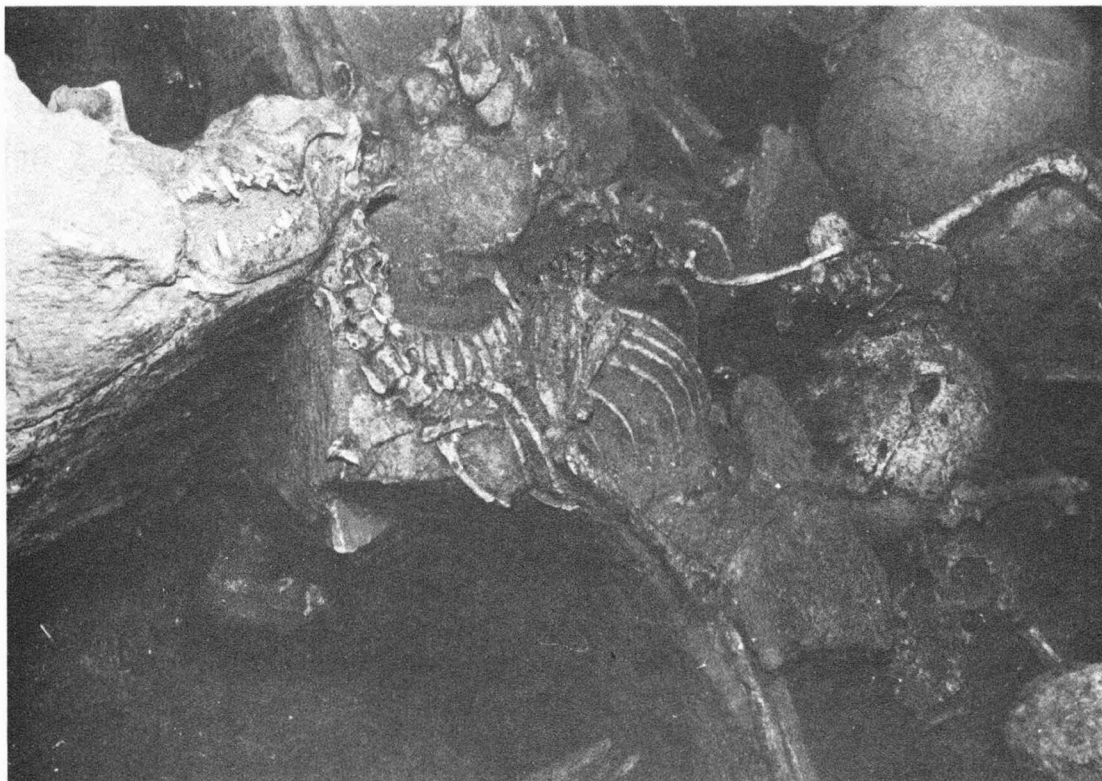
1

2

Tab. 21. Těšetice-Kyjovice (okr. Znojmo). Hromadný hrob H 16. 1 celkový pohled dovnitř jámy, 2 detailní pohled na polohu nádoby, zvířecích kostí a lidských kosterních pozůstatků.

Dočkalová-Kazdová-Koštuřík, Hromadný hrob...str. 54

1

2

Tab. 22. Těšetice-Kyjovice (okr. Znojmo). Hromadný hrob H 16. 1 pohled na kostru psa, 2 detailní pohled na skelet ženy s korálky.

Dočkalová-Kazdová-Koštuřík, Hromadný hrob...str. 54

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Královopolská 147
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	germánská miska ze 2. stol. z Dubňan
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů